

Kaavoitusviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeesta sekä päätöksenteossa huomioitavista seikoista

Kunnanhallitus 21.11.2022 § 257
452/11.01.00.01/2022

valmistelija: kaavoitusjohtaja Mari Holmstedt, p. 0400 317 759

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää Laukaan kunnan kaavoitusviranomaiselta lausuntoja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarpeesta sekä päätöksenteossa huomioitavista seikoista. Lausuntopyyntöjä on saapunut kaksi, ja ne kohdistuvat Peab Industry Oy:n ja NCC Industry Oy:n hakemiin maa-aines- ja ympäristölupiin Leppäveden Hyyriäismäessä ja Hallamäessä. Lausunto on pyydetty toimittamaan 31.10.2022 mennessä, mutta lausunnon antamiselle on pyydetty ja saatu lisäaikaa 25.11.2022 asti.

Asian tausta

Leppäveden Hallamäen ja Hyyriäismäen alueella on voimassa sekä vireillä kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta koskevia maa-aines ja ympäristölupia. Tällä hetkellä alueella toimii tai on hakenut/hakemassa lupaa kolme kiviainesyritystä:

1. Peab Industri Oy, jolla on lainvoimainen maa-aines- ja ympäristölupa kiinteistöllä Lamminmäki 410-406-8-212 (Hyyriäismäki). Lisäksi yritys haki toiminta-alueen ja ottoalueen laajennusta, jota ei kaavanvastaisena myönnetty sen sijoittuessa yleiskaavan TY-alueelle. Vaasan hallinto-oikeus palautti lupa-asian laajennusalueen osalta uudelleen käsiteltäväksi. Vuosittainen maksimiottomäärä alueella (laajennusalue mukaan lukien) on 71.000 k-m³. Kokonaisottomäärä on 1.350.000 k-m³ ja ottamisalueen pinta-ala 12,6 ha.
2. Marko ja Mika Hämäläinen, jolla on lainvoimainen maa-aines- ja ympäristölupa Peab Industri Oy:n toiminta-alueen viereisellä kiinteistöllä Lamminmäki 410-406-8-323 (Hyyriäismäki). Vuosittainen maksimiottomäärä Hämäläisen alueella on 74.074 k-m³. Kokonaisottomäärä on 555.000 k-m³ ja ottamisalueen pinta-ala 3,28 ha.
3. NCC Industry Oy hakee maa-aines- ja ympäristölupaa Vaajakoskentien toiselle puolelle n. 500 m päähän edellä mainituista kiinteistöille Annala 410-406-8-220 (Hallamäki). Suunniteltu toiminta sijoittuu TY-1 kaavamerkinnällä varustetulle alueelle. Vuosittainen maksimiottomäärä alueella on hakemuksen mukaan 88.889 k-m³. Kokonaisottomäärä on 290.000 k-m³ ja ottamisalueen pinta-ala 1,35 ha.

Laukaan ympäristönsuojeluviranomainen on pyytää 15.6.2022 (täydennetty 6.9.2022) Keski-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa siitä, ovatko suunniteltujen ja jo hyväksyttyjen hankkeiden yhteisvaikutukset laadultaan ja laajuudeltaan niin merkittäviä, että hankkeisiin tulisi soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain 252/2017 mukaista menettelyä.

Suunnittelutilanne

Kyseisellä alueella on voimassa Keski-Laukaan eteläosan yleiskaava, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 27.4.2009 §31. Maa-aineslupien ottoalueet sijoittuvat yleiskaavassa osoitetuille alueille seuraavasti:

- Peab Indusri Oy:n voimassa oleva lupa kiinteistöllä Lamminmäki 410-406-8-212 sijoittuu yleiskaavan maa-ainestenottoalueelle (EO) sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten alueelle (olennaisesti muuttuvat alueet, TY)
- Peab Indusri Oy:n laajennusalueen lupa kiinteistöllä Lamminmäki 410-406-8-212 kohdistuu kokonaisuudessaan yleiskaavaan ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten alueelle (olennaisesti muuttuvat alueet, TY)
- Marko ja Mika Hämäläisen voimassa oleva lupa kiinteistöllä Lamminmäki 410-406-8-323 sijoittuu yleiskaavan maa- ja metsätalousalueelle (M) ja pieneltä osin ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten alueelle (olennaisesti muuttuvat alueet, TY)
- NCC Industry Oy:n vireillä oleva lupa kiinteistölle Annala 410-406-8-220 sijoittuu ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten alueelle (olennaisesti muuttuvat alueet, TY-1). Alueelle voi sijoittaa toimistotiloja, sekä vähäisessä määrin kaupallisten palvelujen tarvitsemia tiloja.

Toiminta-alueiden vaikutuspiiriin kuuluu myös alueiden pohjoispuolelle sijoittuva Keski-Laukaan yleiskaavan pohjoisosan osa-alue II (Leppävesi-Vihtasilta), jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 26.5.2014 §89.

Sekä nykyisien että haettujen maa-ainesottoalueiden ympärillä olevilla yleiskaava-alueilla on osoitettu maaseutumaista pinetaloasutusta. Sekä käynnissä olevat että haetut ottoalueet sijaitsevat lähimmillään 300 metrin päässä olemassa olevasta asutuksesta. Ottoalueita on jouduttu suojaetäisyyksien täyttymisen varmistamiseksi supistamaan.

Yleiskaavat sisältävät myös rakentamattomia rakennuspaikkoja, jotka sijoittuvat alle 300 metrin etäisyydelle ottoalueista. Keski-Laukaan eteläosan yleiskaavassa kaavakartalle niitä on viisi. Tämän lisäksi on huomioitava, että toiminta-alueen ympärillä on myös yleiskaavan sekä rakennusjärjestyksen perusteella laskettavaa kuivan maan rakennusoikeutta. Näitä laskennallisia rakennuspaikkoja, joita ei voida sijoittaa riittävälle etäisyydelle ympäristöhäiriötä tuottavasta toiminnasta, on kolme. Rakennuspaikat muodostuvat suunnittelutarvemenettelyn kautta, jonka yhteydessä arvioidaan maa-ainesottotoiminnan vaikutusta haettuun rakennuspaikkaan. Uusia rakennuspaikkoja ei voida muodostaa alle 300 m etäisyydelle voimassa olevasta ottoalueesta.

Ottotoiminta rajautuu myös osittain yleiskaavassa osoitettuun maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (Leppävesi). Kaavamääräyksen mukaan arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti tulee säilyttää.

YVA-arviointimenettely

YVA-lain 3§:n mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Arviointimenettelyn voi tulla sovellettavaksi yksittäisen toimijan hankkeessa, mutta myös eri toimijoiden hankkeiden yhteisvaikutuksiin, mikäli ne todennäköisesti aiheuttavat laadultaan tai laajuudeltaan YVA-lain liitteessä 1 lueteltuihin hankkeisiin rinnastettavai vaikutuksia. Hallamäen ja

Hyyriäismäen ja Hallamäen kiven louhinnan ja murskauksen yhteenlaskettava ottomäärä ylittää liitteen 1 hankeluettelossa kohdassa 2b) esitetyn tuotantomäärän (200.000 kiintokuutiota) ollen 233.963 kiintokuutiota kiviainesta vuodessa (kuutiopainoa kalliokiviainekselle on käytetty 2,7 t). YVA-tarveharkinta on siten suoritettava.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Päätösehdotus

Laukaan kunnanhallitus kunnan kaavoitusviranomaisena lausuu sekä Peab Industry Oy:n ja NCC Industry Oy maa-aineis- ja ympäristölupien ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeesta seuraavaa:

Hyyriäismäen alueelle sijoittuu kaksi kiviaineksen ottoaluetta. Lisäksi näiden läheisyyteen on haettu kahta uutta maa-aines- ja ympäristölupaa kiviaineksen ottoon. Toiminta aiheuttaa ympäristövaikutuksia, joista melu on merkittävin. Jo olemassa olevasta toiminnasta on tullut haittailmoituksia melun lisäksi myös pölystä ja sinkoileesta kiviaineksestä. Lähimmät häiriintyvät kiinteistöt ovat toimijoilla osittain samat, jolloin ympäristövaikutuksia tulee tarkastella yhdessä. Kiviainesottotoiminnan lisääntyessä myös ympäristövaikutukset lisääntyvät. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös liikenteestä aiheutuvat ympäristöhaitat.

Kunnanhallitus katsoo, että YVA-menettelyn tarpeellisuuden arviointi jätetään Keski-Suomen ELY-keskukselle, jolla on menettelyn vaatima ammattitaito. Hallitus kuitenkin korostaa, että menettelytarpeen arvioinnissa tulee ottaa huomioon ympäristövaikutusten ohella myös hankkeiden vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen, maisemaan ja kulttuuriperintöön (YVA-laki 2 § kohta 1) c.)

Lisäksi kunnanhallitus esittää päätöksenteossa huomioitavaksi alueen yleiskaavat. Osa toiminta-alueista sijoittuu yleiskaavassa osoitetulle ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman teollisuustoiminnan alueelle (TY ja TY-1), jonka maankäyttö on tarkoitus tutkia ja ratkaista tarkemmin asemakaavoituksella. Yleiskaavatasoisella suunnitelmalla ei pystytä riittävästi huomioimaan alueen erityispiirteitä eikä ohjaamaan maankäyttöä yksityiskohtaisesti esim. esirakentamisen näkökulmasta. Ennen alueen esirakentamista ja käyttöönottoa tulee TY- ja TY-1 –alueilla maankäyttö ratkaista asemakaavalla. Asemakaavalla voidaan määrätä ja ohjata alueella tapahtuvan toiminnan sijoittumista ja laatua sekä asettaa toimintaan liittyviä rajoituksia ja raja-arvoja esim. ympäristöhäiriöiden ja maisemakuvan osalta. Myös ympäröivä maankäyttö (esim. asutus, maa- ja metsätalous) ja selvitysten kautta esiin nousevat arvot (maisema, luonto) on mahdollista huomioida paremmin vuorovaikutteisessa suunnitteluprosessissa.

Ottotoiminnan ympäristövaikutukset vaikeuttavat ja osittain estävät myös yksityisten maanomistajien rakentamismahdollisuuksia. Muun muassa yleiskaavakartassa osoitettujen viiden asuinrakennuspaikan sekä mitoituksen kautta muodostuvan kolmen rakennuspaikan toteuttaminen ei ole mahdollista alle 300 metrin etäisyydellä ottoalueista.

Päätös

Kunnanjohtajan esitys hyväksyttiin.